

Oppsummering fra møtet 20. februar 2019 om utøvelsen av fisket etter leppefisk

Møteleder Anne Kjos Veim fra Fiskeridirektoratet åpnet møtet, og redegjorde kort for den allerede fastsatte reguleringen av fisket etter leppefisk i 2019. Hun viste til at reguleringsmøtet høsten 2018 hadde bestemt at enkelte spørsmål trengte en mer utførlig diskusjon¹, og at disse var tema for dagens møte. Agendaen for møtet og Veim sin presentasjon følger vedlagt (vedlegg 1 og 2).

Fiskeridirektoratet skisserte at noen av tiltakene som skulle diskuteres ville være aktuelle for fisket etter leppefisk i 2019, mens andre kanskje ville være mer relevant for årene fremover. Forslaget om nye minstemål og maksimalmål ble fremhevet som et punkt der Fiskeridirektoratet ikke så for seg store endringer inneværende år, av hensyn til kontinuitet. Det er ønskelig å kunne vurdere effekten av de tiltakene en allerede har innført i reguleringen av fisket etter leppefisk før nye tiltak innføres. Rolleforståelsen hvor HI gir en risikovurdering når det gjelder effektene av minstemål og maksimalmål, mens forvaltningen må håndtere risikoen, ble fremhevet.

1. Leveringsavtaler

Fiskeridirektoratet mottok 13. februar 2019 et innspill fra Norges Fiskarlag når det gjaldt fristen for å sende inn leveringsavtaler i fisket etter leppefisk, som for lukket gruppe var fastsatt til 1. mai 2019. Norges Fiskarlag gikk i brevet inn for at det må være tilstrekkelig at leveringsavtaler blir sendt inn før fisket starter, alternativt når fisket åpner. Fiskeridirektoratet opplyste at en på bakgrunn av innspillet fra Norges Fiskarlag vil gjøre en ny vurdering av når fristen skal være².

¹ Se gjerne [referatet fra reguleringsmøtet høsten 2018](https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Reguleringsmoetet/Sakspapirer-innspill-og-referat-fra-reguleringsmoetene/Reguleringsmoetet-nov.-2018), sak 20/2018
(<https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Reguleringsmoetet/Sakspapirer-innspill-og-referat-fra-reguleringsmoetene/Reguleringsmoetet-nov.-2018>)

² Fristen for å sende inn leveringsavtaler ble 27. mars 2019 endret både for lukket og åpen gruppe. For nærmere informasjon se <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Nyheter/2019/0319/Ny-frist-for-innsending-av-leveringsavtaler-i-fisket-etter-leppefisk-i-2019>.

2. Rapportering av hvor mellomlagringsmerder er plassert

Fiskeridirektoratet viste til forslaget fra Kystvakten på reguleringsmøtet høsten 2018, om at det burde innføres et krav om rapportering av plassering for merder som brukes til mellomlagring av leppefisk. Med merd menes i denne sammenhengen en innretning i sjøen for lagring av fangst. Fiskeridirektoratet foreslo at dette forslaget sendes ut på en egen høring, slik at det eventuelt kan innføres i 2019. Rapporteringen ble foreslått å skulle gjøres per telefon til Kystvaktens bruksvaktsentral. Det var ingen særskilte merknader til Fiskeridirektoratets forslag på møtet³.

3. Landingsforskriften

Fiskeridirektoratets Kontrollseksjon holdt en presentasjon om forskrift 6. mai 2014 nr. 607 om landings- og sluttseddel (landingsforskriften). Presentasjonen ligger vedlagt (vedlegg 3).

Det skal føres seddel når fisk landes. Med landing menes alle tilfeller der fisk losses fra fiskefartøyet. Dette gjelder også omlasting og lossing av fisk fra fartøy som transporterer omlastet fisk, og opptak av fisk fra lås og merd. Det ble presisert at det foreligger en plikt til elektronisk føring av seddel, jf. landingsforskriften § 15. Salgslagene på Sør- og Vestlandet opplyste at det nå jobbes i felleskap for å få på plass et system med elektronisk landingssseddel.

Det oppsto en del diskusjon rundt veieplikten, da all leppefisk omsettes i antall og en ikke ønsker å håndtere fisken mer enn nødvendig. Fiskeridirektoratet vil følge opp denne problemstillingen.

Samtidighetskravet er et sentralt prinsipp ved ressursregistrering i norske fiskeri, og sluttseddelen skal signeres av både kjøper og selger før selger forlater leveringssted. Det ble stilt spørsmål ved behovet for å skrive landingssseddel ved landing i egen merd. Fiskeridirektoratet opplyste at dette er et av flere viktige element som til sammen skal sikre korrekt ressursregistrering. Det er en fordel at det går kortest mulig tid fra fisket er avsluttet til fangsten skal registreres, for å sikre korrekt registrering av ressursuttak. Fiskeridirektoratet har gått gjennom sedlene fra fisket etter leppefisk i 2018, og funnet at det ikke er rapportert død fisk, hverken på landings- eller sluttsedler. Dødfisk skal registreres på sluttseddel med verdi kr. 0. Møtet hadde ingen tilbakemeldinger på dette punktet.

³ Fiskeridirektoratet sendte dette forslaget på høring 21. mars 2019. For nærmere informasjon se <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Nyheter/2019/0319/Boer-det-innfoeres-krav-om-rapportering-ved-bruk-av-mellomlagringsmerder>

Det ble videre stilt spørsmål fra næringen om hvorfor en ikke kan bruke Kystfiskeappen i stedet for landingsseddel ved landing i egen merd. Fiskeridirektoratet viste til forslaget fra HI og Fiskeridirektoratet til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) om å utvide kravet til posisjons – og fangstrapportering til å gjelde alle fartøy under 15 meter. Dette er et arbeid som vil ta tid, og det er ikke hensiktsmessig å videreutvikle Kystfiskeappen dersom den skal avvikles på sikt. Et av salgslagene foreslo at alle fartøy som skal delta i åpen gruppe bør stå på en liste, slik at vi har en totaloversikt over hvem som skal delta i fisket. Det er viktig at mobilnummer påføres en slik liste. Det var også ønske om en oversikt de personer som deltar i fisket etter leppefisk under ungdomsfiskeordningen.

Det kom forlag fra en representant fra næringen om at alle fartøy i åpen gruppe måtte melde seg på til fisket innen en viss dato i god tid før fisket starter. En slik påmeldingsordning ville kanskje kunne hindre kappfiske i denne gruppen. Fiskeridirektoratet viste til at en i 2019 vil ha en viss oversikt over åpen gruppe, da alle skal sende inn leveringsavtale. Erfaringsmessig vil alle melde seg på «i tilfelle» de ønsker å delta, og slik sett er påmelding ikke nødvendigvis et virkemiddel som vil gi oversikt over faktisk deltakelse. Fiskeridirektoratet ba om skriftlig innspill dersom dette spørsmålet skulle vurderes nærmere.

Videre ble det diskutert spørsmål knyttet til salg av fartøy med deltakeradgang i lukket gruppe mellom de geografiske regionene. Fra nærings siden ble det uttrykt bekymring for om Sørlandet ville få fiske sin kvote, når mange fartøy ble solgt til Vestlandet. HI bemerket at de også ser flytting av kvoter som en utfordring for måten fisket gjennomføres på, særlig ved at det skjer en flytting fra sør til vest. Fiskeridirektoratet viste til at reguleringen er slik at de som deltar i fisket etter leppefisk kan fiske hvor de vil, uavhengig av hvor fartøyet er registrert. Per høsten 2018 var det ikke slik at det var flyttet så mye kvoter at det fremsto som et problem. I tabell 5.2.1 i saksfremlegget til reguleringsmøtet høsten 2018 kan en lese at fisket var underregulert i vest og overregulert i sør.

4. Forslag om minstemål og maksimalmål

HI presenterte bakgrunnen for sine forslag om minstemål og maksimalmål. For de konkrete forslag og bakgrunnen for disse vises det til HI sin presentasjon, som følger vedlagt (vedlegg 4).

Når det gjelder romlig utbredelse av leppefisk ble det fremhevet at bestandene er svært lokale, men det er en ujevn fordeling når det gjelder fisketrykk. Fiskerne bytter fiskefelt ofte, noe som gjør at dersom leppefiskbestanden går ned vil det gå en stund

før HI ser denne effekten i sine data. HI skulle gjerne hatt GPS på fartøy så en hadde visst hvor de fisker. Tallene en nå har, er generert på bakgrunn av hvor fartøy er hjemmehørende.

HI viste videre til at rekrutteringen er god når en har en varm sommer, slik en hadde i 2018. Dette er i overensstemmelse med at mange fiskere har meldt at det var særlig god forekomst av berggyllt i 2018 og mye småfisk.

Innføring av maksimalmål vil medføre mer sortering av fangsten. I møtet kom det frem ulike meninger når det gjaldt muligheten for leppefisk å overleve sortering. Fra nærings siden ble det vist til at dersom maksimalmål skal innføres, risikerer en at samme fisk sorteres ut mange ganger i løpet av noen uker, og en mente det ville medføre stor sannsynlighet for at fisken blir skadd og dør. Det er også en fare for at gjenutsatt leppefisk blir tatt av predatorer, spesielt lyr, noe som er dårlig ressursutnytting.

HI viste til at deres erfaring med gjenutsetting tilsier at leppefisk kan være fangstet og sluppet ut igjen 10-12 ganger uten skade dersom man gjør det på rett måte. HI fremholdt at stor leppefisk er ganske robust, og at gjenutsatt leppefisk klarer seg godt, også med tanke på forekomst av predatorer. Næringen viste her til at HI sitt forskningsfiske er av en annen art enn det kommersielle fisket, og at en kan ha inntil 400 redskap som skal røktes hver dag slik at en har relativt mindre tid til disposisjon til den enkelte teine/ruse og til sorteringsarbeidet enn det HI har.

Fiskeridirektoratet viste til at overlevelse vil være avhengig av at man setter leppefisken tilbake i sjøen igjen på korrekt måte, og at det er mange faktorer som det er viktig å ha kontroll over i denne sammenhengen. Det beste ville være om en kunne utvikle innretninger som hindret den store fisken å gå inn. Inngangssperre vil hindre fangst av stor fisk, og Fiskeridirektoratet foreslo at HI ser på muligheten for å justere inngangssperrene, slik at de hindrer fangst av stor leppefisk, og særlig berggyllt.

Hovedbudskapet fra møtedeltakerne fra næringen var at en bør utsette vurderingen av om det skal innføres maksimalmål og nye minstemål i fisket etter leppefisk noen år, og avvente effekten av at totalkvoten er satt ned fra 2017, og andre reguleringstiltak som allerede er innført. Det ble fremmet ønske om at det samles mer kunnskap før det eventuelt blir gjort endringer som gjelder minstemål og maksimalmål.

HI fremholdt at de har godt nok godt kunnskapsgrunnlag til å foreslå maksimalmål og nye minstemål på nåværende tidspunkt, og at denne kunnskapen har vært tilgjengelig en stund. Det ble vist til at en nå har hatt noen gode år for bestandsutviklingen når det gjelder leppefisk, blant annet med sommertemperaturer

som har vært værmessig gunstige for vekstpotensialet. Disse forholdene vet en kan svinge og HI mente derfor en bør innføre maksimalmål samt et biologisk satt minstemål nå, særlig når det gjelder berggyllt.

Det ble diskutert ulike mellomløsninger, som at det kun ble innført økning i minstemålet på bergnebb og grønngyllt, samt maksimum på berggyllt.

Fiskeridirektoratet tolket avslutningsvis HI slik at tilstanden for bestanden er god, slik at innføring av nye minstemål og maksimalmål ikke vil være fordi en er nødt til det av hensyn til bestanden per i dag, men av føre vår-hensyn.

Det ble videre fremhevet av enkelte i næringen at det er viktig at det ikke stadig kommer nye redskapskrav. Fiskeridirektoratet fremholdt at det ikke har vært særlig store endringer når det gjelder redskapskrav de seneste årene.

Fiskeridirektoratet viste til at det er satt i gang et arbeid med å vurdere rømningshull (råtnetråd) i fisket etter leppefisk. Fiskeridirektoratet har positive erfaringer med dette fra hummerfisket, og har i tillegg hatt ca. 25 fiskere som har testet det når det gjelder fisket etter leppefisk. Dette vil være et aktuelt tema ved høringen av reguleringen for fisket etter leppefisk i 2020.

5. Eventuelt

5.1. Bifangst

Fiskeridirektoratet understreket at det ikke er adgang til å beholde bifangst i fisket etter leppefisk, -heller ikke krabbe eller blåstål til agn. Enkelte fiskere synes dette er urimelig, men Fiskeridirektoratet har vurdert det slik at en ved å delta i fiske etter leppefisk har fått en fordel andre fiskere ikke har. Redskapene en får anledning til å benytte skal kun brukes til fiske etter leppefisk.

5.2 Refordeling

Fra næringens side ble det vist til at det allerede er varslet at Fiskeridirektoratet ikke kommer til å gjøre noen refordeling i fisket etter leppefisk i 2019, av hensyn til ro og mulighet for forutsigbarhet i fisket. Det ble fremholdt at full kvoteutnyttelse er et så sentralt poeng, at en næringens side uansett vil forbeholde seg retten til å foreslå refordeling om det skulle oppstå en situasjon der kvoten ikke ser ut til å bli utnyttet maksimalt.

Fiskeridirektoratet opplyste at kvotene i år er fastsatt med overregulering, på bakgrunn av intensjonen om at det ikke skal være noen refordelinger i fisket etter

leppefisk i 2019, jf. reguleringsmøtets behandling av denne saken høsten 2018 (se referatet fra reguleringsmøtet, sak 20/2018, punkt 4).

5.3 Oppstartsdato

Fra næringen ble det videre spurt om det ville være aktuelt å åpne fisket etter leppefisk tidligere enn det som er fastsatt for 2019 dersom det for eksempel ble en god vår og varmere sjø enn normalt. Fiskeridirektoratet svarte at det ikke blir aktuelt å endre oppstartsdatoen.

INBER/29.04.19

Vedlegg

Agenda for møtet 20.02.19

Fiskeridirektoratet_innledning til møtet 20.02.19

Fiskeridirektoratet-presentasjon på møtet 20.02.19 om
landingsforskriften

HI_presentasjon til møte_20.02.19